

4.3. Anbefalinger til regulering

Udvalget finder, at man ikke uden nærmere begrundelse og etisk overvejelse kan tillade sig at anvende bioteknologiske teknikker på dyr.

Efter udvalgets opfattelse må enhver form for brug af bioteknologi på dyr, herunder kloning og genmodificering, vurderes ud fra et proportionalitetsprincip. Udvalget finder således, at der bør foretages en afvejning af teknologiens negative følger, for eksempel nedsat dyrevelfærd, krænkelse af dyrets integritet eller øget risici for skader på miljøet, over for de fordele anvendelsen af teknologien kan medføre, for eksempel nye sygdomsbehandlinger af mennesker og dyr.

Udvalget finder ikke, at der i lovgivningen skal skelnes mellem embryonal og somatisk kloning uanset, at embryonal kloning på nuværende tidspunkt er teknisk mere udviklet end somatisk kloning.

Efter udvalgets opfattelse er det på nuværende tidspunkt ikke etisk og samfundsmæssigt forsvarligt at anvende klonings- og genmodificeringsteknikker til at frembringe dyr til produktion af fødevarer og andre landbrugsprodukter. Udvalget lægger i den forbindelse navnlig vægt på, at brug af bioteknologi på dyr i denne situation kan ske på bekostning af dyrenes velfærd, integritet og sundhed, uden at der efter udvalgets opfattelse er tale om opfyldelse af et væsentligt behov.

Udvalget ser derimod muligheder i – og finder det forsvarligt – at anvende de pågældende teknikker i forbindelse med forskning, der kan føre til vigtig viden om sygdomme hos mennesker og dyr. Det skal i den forbindelse bemærkes, at biomedicinsk forskning med henblik på at udvikle nye metoder til behandling af alvorlige sygdomme hos mennesker og dyr i høj grad er afhængig af disse og andre teknologiske muligheder.

Udvalget anbefaler på den baggrund som supplement til den gældende lovgivning, at der i dansk lovgivning fastsættes specifikke regler for kloning og genmodificering af dyr, og at det alene bliver tilladt at klon og genmodificere dyr, herunder importere og fremavle sådanne dyr, såfremt det tjener et væsentligt formål.

Ved væsentlige formål forstår et flertal, bestående af 10 ud af udvalgets 11 medlemmer,

- grundforskning,
- anvendt forskning rettet mod at forbedre sundhed og miljø,
- fremstilling og avl af dyr, der producerer stoffer af væsentlig gavn for sundhed og miljø, og
- undervisning på højere læreanstalter og undervisning af personer, der skal udføre disse teknikker.

Ved væsentlige formål forstår et mindretal på 1 medlem,

- forskning vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af væsentlige specifikke sygdomme hos mennesker og dyr,
- fremstilling og avl af dyr, der producerer biomedicinske stoffer til forebyggelse og bekæmpelse af væsentlige specifikke sygdomme hos mennesker og dyr, og
- undervisning på højere læreanstalter og undervisning af personer, der skal udføre disse teknikker.

4.4. Administration af reglerne

For så vidt angår administrationen af regelsættet anbefaler et enigt udvalg blandt andet,

- at tilladelser til brug af bioteknologi på dyr (kloning og genmodificering) i forbindelse med projekter udstedes af et forvaltningsorgan, der besidder den fornødne faglige ekspertise inden for videnskab og dyrevelfærd,
- at ansøgninger om tilladelse til projekter, som ikke skønnes at ville være til væsentlig gavn, kan nægtes. I den forbindelse skal grundforskningsprojekter primært vurderes ud fra deres kvalitet,
- at der hersker åbenhed omkring sagsbehandlingen i forvaltningsorganet, blandt andet ved at alle tilladelser registreres i en offentligt tilgængelig database, og
- at det sikres, at forvaltningsorganet til enhver tid har mulighed for anmeldt såvel som uanmeldt at inspicere dyr, der holdes og avles i medfør af de udstedte tilladelser.

5. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet fremsætter lovforslaget for at opfylde en del af de anbefalinger, som udvalget vedrørende genmodificerede og klonede dyr er kommet med. Der henvises til ministeren for videnskab, teknologi og udviklings brev af 14. maj 2004 til Udvalget for Videnskab og Teknologi (Alm. del – bilag 274), hvor der redegøres for, hvorfor dele af anbefalingerne ikke vil blive gennemført. Brevet er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

5.1. Definition af kloning og genmodificering

Som beskrevet i pkt. 4.1. har udvalget i sin rapport redegjort for, hvad der skal forstås ved kloning og genmodificering af dyr samt de metoder, hvorved kloning og genmodificering foretages.

Genmodificering foretaget på somatiske celler er ikke omfattet af lovforslaget, idet denne form for genmodificering ikke kunstigt ændrer dyrets arveanlæg,